

PÕLLUMAJANDUSTÖÖTAJA, LINNUKASVATAJA ÕPPEKAVA MOODULITE RAKENDUSKAVA

Sihtrühm	Vähemalt põhiharidusega õppija
Õppevorm	Statsionaarne

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
1	ÕPITEE JA TÖÖ MUUTUVAS KESKKONNAS	5	E. Rõuk, E. Kadastik, V.Rõbtšenko
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane juhib omatöölalast karjääri tänapäevases muutuv keskkonnas, lähtudes elukestva õppe põhimõtetest		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane:	Õpilane:		
1. kavandab oma õpitee, arvestades isiklike, sotsiaalseid ja tööalaseid võimalusi ning piiranguid	<ul style="list-style-type: none"> • analüüsib juhendamisel oma huvisid, väärtusi, oskusi, teadmisi, kogemusi ja isikuomadusi, sh õpi-, suhtlemis- ja koostööoskusi seoses õpitava erialaga; • sõnastab juhendamisel eneseanalüüsi tulemustest lähtuvad isiklikud õpiesmärgid ja põhjendab neid; • koostab juhendamisel isikliku eesmärgipärase õpitegevuste plaani, arvestades oma huvide, ressursside ja erinevate keskkonnateguritega. 		
2. mõistab ühiskonna toimimist, töandja ja organisatsiooni väljakutseid, probleeme ning võimalusi	<ul style="list-style-type: none"> • selgitab meeskonnatööna turumajanduse toimimist ja selle osapoolte ülesandeid; • kirjeldab meeskonnatööna piirkondlikku ettevõtluskeskkonda; • selgitab regulatsioonidest lähtuvaid töandja ja töövõtja rolle, õigusi ja kohustusi; • kirjeldab organisatsioonide vorme ja tegutsemise viise, lähtudes nende eesmärkidest • valib enda karjääri eesmärkidega sobiva organisatsiooni ning kirjeldab selles enda võimalikku rolli; • seostab erinevaid keskkonnategureid enda valitud organisatsiooniga ning toob välja probleemid ja võimalused. 		
3. kavandab omapoolse panuse	<ul style="list-style-type: none"> • analüüsib erinevaid keskkonnategureid ning määratleb meeskonnatööna probleemi ühiskonnas; 		

<p>väärtuste loomisel enda ja teiste jaoks kultuurilises, sotsiaalses ja/või rahalises tähenduses</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kavandab meeskonnatööna uuenduslikke lahendusi, kasutades loovustehnikaid; • kirjeldab meeskonnatööna erinevate lahenduste kultuurilist, sotsiaalset ja/või rahalist väärtust; • valib meeskonnatööna sobiva jätkusuutliku lahenduse probleemile; • koostab meeskonnatööna tegevuskava valitud lahenduse elluviimiseks.
<p>4. mõistab enda vastutust oma tööalase karjääri kujundamisel ning on motiveeritud ennast arendama</p>	<ul style="list-style-type: none"> • analüüsib oma kutsealast arengut õpingute vältel, seostades seda lähemate ja kaugemate eesmärkidega ning tehes vajadusel muudatusi eesmärkides ja/või tegevustes; • kasutab asjakohaseid infoallikaid endale koolitus-, praktika- või töökoha leidmisel ning koostab kandideerimiseks vajalikud materjalid; • selgitab tegureid, mis mõjutavad tema karjäärivalikuid ja millega on vaja arvestada otsuste langetamisel, lähtudes eesmärkidest ning lühi- ja pikaajalisest karjääriplaanist; • selgitab enda õpitavate oskuste arendamise ja rakendamise võimalusi muutavas keskkonnas.
<p>Teemad, alateemad</p>	<p>ENESETUNDMINE JA SELLE TÄHTSUS ÕPITEE PLANEERIMISEL</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Võimed, väärtused, oskused, isikuomadused ja käitumisviisid 2. Huvi ja hobitegevuse roll õpitee planeerimisel 3. Suhtlemis- ja koostööoskuste mõju elu-, õpi- ja töörollis <p>ÕPPIMISE OLEMUS JA VÕIMALUSED</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Formaalne, mitteformaalne ja informaalne õppimine. Elukestev õpe 2. Õpingutega toimetulek. Õppimist toetavad õpikeskkonnad. 3. Ajamaatriks (ajaplaneerimine) 4. Õpitava valdkonna seosed teiste valdkondadega (võtmepädevused) 5. Õppimine Eestis ja välismaal <p>MAJANDUS, SELLE OLEMUS JA TOIMIMISE MEHHAANISMID</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Majanduse terminid, mõisted ja toimimise mehhanismid 2. Eesti majandus ja vaba ettevõtlus 3. Turg ning selle osapooled 4. Arukas rahakasutus ja oma elu planeerimine 5. Töö ja tööturg. Tööjõud majanduses 6. Ettevõtluse tähtsus ühiskonnas ja selle vormid 7. Konkurents ja koostöö

8. Valitsuse ja riigieelarve roll majanduses
9. Hinnastabiilsus, finantssüsteem ja rahapoliitika

TÖÖANDJA JA TÖÖVÕTJA ROLLID, ÕIGUSED JA KOHUSTUSED. TÖÖSEADUSANDLUS

1. Tööandja roll, tema õigused ja kohustused
2. Töövõtja roll, tema õigused ja kohustused
3. Riiklik töötervishoiu ja tööohutuse strateegia
4. Töökeskkonna ohutuse ja töötervishoiualane seadusandlus
5. Tervisekontroll, töötervishoiu- ja töökeskkonnavalased teabematerjalid
6. Riskianalüüs, tööõnnetus, käitumine tööõnnetuse korral
7. Lepingulised suhted töö tegemisel.
8. Töölepingu pooled, nende kohustused ja õigused, töökorraldus, töö ja puhkeaeg, puhkuste liigid.
9. Töö tasustamine ja sotsiaalsed tagatised

ETTEVÕTLUS JA ETTEVÕTLIKKUS

1. Ettevõtlus ja selle koht ning olulisus turumajanduses
2. Ärikeskkonna osapooled ja regulatsioonid
3. Vastutustundlik ettevõtlus
4. Sotsiaalne ettevõtlus, selle olemus ja sisu
5. Turg ja turundus
6. Finantsid ettevõttes
7. Ettevõtluse algus, areng ja ka lõpetamise võimalused
10. Rahvusvaheline majandus ja majandus muutuvast maailmas, muutused/arengud ettevõtluses

TULEVIKUOSKUSED

1. Muutuva õpi- ja töökeskkonnaga kohanemine
2. Erinevates kultuurikeskkondades töötamine
3. Oskus kiiresti reageerida ootamatule situatsioonile ja leida lahendusi.

PLANEERIMISE JA ENESEJUHTIMISE VIISID

1. Klassikaline ja kaasaegne lähenemine karjäärile (vertikaalne-, horisontaalne- ja kannapöördekarjäär, kaleidoskoop- ja spiraalkarjäär, piirideta karjäär, tööelu 4,0).

TÖÖLE KANDIDEERIMINE

	<ol style="list-style-type: none"> 1. CV koostamise põhitõed 2. Kandideerimisdokumendid: avaldus, kaaskiri, motivatsioonikiri 3. Tööintervjuu
iseseisev töö 60 tundi	<p>Õpiplaani koostamine (teema / eesmärgid / strateegiad / vahendid, ressursid/ ajamaatriks, plaan / hindamine / refleksioon); koostab oma isikliku eelarve juhendi alusel ja analüüsib oma majanduslikke võimalusi; koostab juhendi alusel tuludeklaratsiooni A vormi; analüüsib oma majanduslikke võimalusi töötajana ja tööandjana oma eriala valdkonnas; leiab informatsiooni seadustest (tööandja õigused ja kohustused / töövõtja õigused ja kohustused / tööleping / töökorraldus / puhkus); vormistab etteantud juhendi abil oma erialast tuleneva näidistöölepingu; koostab uurimuse kuidas ettevõtted (3-5 ettevõtte näitel) viivad ellu vastutustundliku ettevõtluse printsiipe ja analüüsib selle tulemuslikkust ettevõttes; monitoorib õpi-, töö- ja karjääriinfot; koostab monitooringu õpitavast erialast arvestades õpi- ja karjääri võimalusi ning lühi- ja pikaajalisi eesmärgi.</p>
Õppemeetodid	<p>Miniloeng, ajurünnak, miniuuring, vestlus, arutelu, reflekteerimine, esitlus, video analüüs, infootsing, individuaalne töö, paaritöö, rühmatöö, õpiobjekti koostamine, eneseanalüüs</p>
Hindamine	<p>Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel.</p> <p>Hindamisülesanne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Õppija esitab elektroonilises keskkonnas, Google Drive või Moodle, õpiplaani, mille koostamisel on lähtunud dokumentide vormistamise heast tavast ja mida hinnatakse kirjaliku juhendi alusel. Hinne kujuneb kirjalikus juhendis ettenähtud kriteeriumite alusel 2. Õpiobjekti (ristsõna / mälumäng / kahoot vms) koostamine etteantud teemal, test, piirkonna ettevõtete ja organisatsioonide (või ainult oma valdkonna ettevõtete) kaardistamine, nende tegevusvaldkonna teada saamiseks ja ettevõtlusvormide erinevuste välja toomiseks; pankade poolt pakutavate teenuste ja teiste turul tegutsevate finantsasutuste analüüs; SWOT analüüs majanduses ja meeskonnatöona kohaliku majanduskeskkonna analüüs; töökorralduseeskirja olemus ja selle alusel töötamine; näidistöölepingu koostamine; ühe äriidee kohta visiooni, missiooni ja eesmärkide sõnastamine ning nende esitlemine; oma ühistuse ettevõtte kirjeldamine (eesmärgid / võimalused / piirangud / enda roll) 3. PEST ja PESTLE analüüs meeskonnatöona ühe vaadeldava ettevõtte kohta, probleemide väljatoomine ja sõnastamine, ühe probleemi välja valimine ja lahenduste pakkumine, ajurünnak meeskonna tööna ning kuidas läbi ettevõtlikkuse või ettevõtluse saaks seda probleemi lahendada, äriideede genereerimine: ajurünnak äriideeks (äriidee arenduse da Vinci mäng jm loovustehnikad ideede genereerimiseks), äriideede esitlus ja

	<p>analüüs (teostamise võimalikkusest / mida on juba probleemi lahenduseks tehtud), ärimudeli koostamine ja esitlus oma valdkonnas meeskonnatöona, vastutustundliku ettevõtluse uurimine 3-5 ettevõtte kohta, kuidas neid printsiipe reaalset ka ellu viiakse ettevõtetes ja meeskonna tööna analüüsi tegemine, meeskonna tööna sotsiaalse ettevõtte olemuse selgitamine ja näited 5 sotsiaalse ettevõtte kohta, mini turundusplaani koostamine loovalt ja mänguliselt, lihtsustatud finantsprognoside koostamine äriidee kohta, hinnapakumise ja arve koostamine.</p> <p>4. Õppija koostab ja analüüsib enda karjääriplaani, olles eelnevalt esitanud “Monitooringu”. Hinne kujuneb kirjalikus juhendis ettenähtud kriteeriumite alusel</p>
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitmeeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd
sh hindamismeetodid	Analüüs, arutelu, individuaalne vestlus, mõistete bingo, rühmatöö, tööleht, õppekäik, õppeprotsessis osalemine (koostöö / algatusvõime / meeskonnatöö / julgus oma arvamuse esitamisel / erinevate võimaluste leidmine / eriarvamuste aktsepteerimine / korrektne kõnekeel), tööleht, infootsing ja selle kriitiline analüüs, esitlus, õpiobjekti koostamine, test, SWOT analüüs, individuaalsed õpiülesanded (näidistööleping, äriidee kirjeldus, unistuste ettevõtte), eneseanalüüs, esitlus, individuaalne tagasiside, mõistekaart / mõistete bingo, rollimäng, tööintervjuu simulatsioon, töökogemuse analüüs
Õppematerjalid	<ol style="list-style-type: none"> 1. Haritus ja professionaalsus https://arvamus.postimees.ee/1992139/hari-tus-ja-professionaalsus (12.01.2003) 2. SA Kutsekoda kodulehel https://oska.kutsekoda.ee/wp-content/uploads/2016/04/Tulevikutrendid-1.pdf 3. OSKA raport “Töö ja oskused 2025” https://epale.ec.europa.eu/et/resource-centre/content/too-ja-oskused-2025-0 4. SA Kutsekoda video “Tulevikuoskused”: https://www.youtube.com/watch?v=XLTIes-WrvU&t=148s ja https://www.youtube.com/watch?v=zEyFW6k8WsI 5. Video „Õppimise kolm vaala“ https://www.youtube.com/watch?v=k5O_plgF3kE 6. Archimedes kodulehega tutvumine. http://archimedes.ee/ 7. Õpiränne Taanis https://www.youtube.com/watch?v=L3vcCaKaZcs 8. Kvalifikatsiooniraamistik https://www.kutsekoda.ee/kvalifikatsiooniraamistik/

9. Eesti kvalifikatsiooniraamistikku tutvustav videoklipp SA Kutsekoja kodulehel
<https://www.kutsekoda.ee/eesti-kvalifikatsiooniraamistik-ekr-alam/>
10. Üldised kompetentsid ja kvalifikatsiooniga seonduvad terminid
<https://www.tootukassa.ee/sites/tootukassa.ee/files/Uldised%20kompetentsid.pdf>
11. Kutsestandardid: https://www.kutseregister.ee/standardid/standardid_top2/?
12. Euroopa keelemapp <https://europass.ee/keelepass>
13. Ettevõtlus. 4. taseme kutseõpe <https://www.opiq.ee/Kit/Details/223>
14. Ettevõtlusõppe programm Edu&Tegu <https://ettevotlusope.edu.ee/>
15. EAS koduleht <https://www.eas.ee/>
16. Töötukassa koduleht <https://www.tootukassa.ee/content/teenused/evat-taotlemine-ja-kasutamine>
17. Opiq keskkond: <https://www.opiq.ee/Packages/Details?packageKey=TeacherHighSchoolPackage>
18. Innove SA Ettevõtlus 4.tase kutseõppes:
https://www.opiq.ee/Kit/Details/223?fbclid=IwAR2ErepyhsQ_8oTweU84qv4ygaahLLOth4RvjIUnPmc-2uIa3OdcqVStAUM
19. Rahajutud:
https://www.opiq.ee/Kit/Details/223?fbclid=IwAR2ErepyhsQ_8oTweU84qv4ygaahLLOth4RvjIUnPmc-2uIa3OdcqVStAUM
20. Rikkaks saamise õpiku autori koduleht: <https://roosaare.com/>
21. Üks hea ja ajas vastu pidanud väärtushinnangute artikkel Peep Laja poolt:
<https://peep.laja.blogspot.com/2005/11/this-i-believe.html>
22. Maksuameti koduleht: <https://www.emta.ee/et>
23. <https://www.rmp.ee/> on majandusarvestuse ja ettevõtte majandamisega seotud infoleht
24. Finantsaabitse : <https://www.minuraha.ee/et/publikatsioonid/finantsaabitse>
25. Finantsinspektsiooni poolt loodud leht: <https://www.minuraha.ee/>
26. Tööelu lehekülj: <https://www.tooelu.ee/>
27. Tööinspektsiooni koduleht: <https://www.ti.ee/est/avaleht/>
28. Äriidee potentsiaali hindamine, turukõlblikkuse ja realiseeritavuse hindamine “Ajujaht seminari video”:
<https://www.youtube.com/watch?v=PY68Oy23T4M&t=7s>

29. Ekspordi käsiraamat: <https://www.eas.ee/ekspordi-kasiraamat/>

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
2	LINDUDE HOOLDAMINE	5	J. Prits, praktikajuhendajad
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane tuleb toime lindude hooldamisega.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. jälgib ja reguleerib sisekliimat, jälgib sööda ja vee olemasolu; hooldab linde, puhastades söötmiss- ja jootmisala ning eemaldades sõnniku, vajadusel lisab allapanu, arvestades lindude pidamise eesmärki ja heaolu; kasutab sisekliima jälgimiseks automaatikat, vajadusel seadistab	Õpilane: <ul style="list-style-type: none">• hoolitseb lindude üldise heaolu eest, puhastab söötmiss- ja jootmisala, sööda ja joodab linnud, eemaldab sõnniku, vajadusel lisab allapanu, kontrollib automaatsete kliimaseadmete näitajaid, kontrollib valgustust• täidab tööülesandeid vastutustundlikult, suheldes kaastöötajatega informatsiooni vahetades, kannab hoolt heakorra ja puhtuse eest• vastutab oma tööülesannete täitmise eest		
2. grupeerib ja/või paigutab linnud ümber, arvestades nende kasvatamise eesmärki ja tootmisperioodi	<ul style="list-style-type: none">• grupeerib ja või paigutab linnud ümber, lähtudes loomade tootmisperioodist ja juhistest		
3. vaatleb linde igapäevaselt haigete ja/või surnud lindude leidmiseks ning vajadusel eraldab, registreerib ja edastab teabe vastavalt ettevõttes kehtestatud korrale	<ul style="list-style-type: none">• vaatleb linde, tuvastab haiged või hukkunud linnud, kirjeldab haige linnu füsioloogilisi näitajad ja käitumist		
4. puhastab vajadusel linnud,	<ul style="list-style-type: none">• puhastab linnud, teostab vastavalt vajadusest erinevaid toiminguid; kammib, harjab, peseb jm, järgides		

arvestades nende heaolu ja pidamise eesmärki	tööohutust
5. hooldab tiibu arvestades töökorraldust; abistab vajadusel spetsialisti lindude tiibade kärpimisel	<ul style="list-style-type: none"> • korrastab küüniseid ja kärbib lindude tiibu, arvestades tööohutust
6. jälgib farmiseadmete kasutamisel nende töökorras olekut, rikete korral teavitab vastutavat isikut, järgib kasutusjuhendeid ja ohutustehnikat, hooldab vastavalt juhistele	<ul style="list-style-type: none"> • kontrollib farmiseadmete töökorrasolekut, jälgib seadmete tööd, kontrollib tehnilisi näitajaid ning annab hinnangu seadmete töövalmidusest
Teemad, alateemad	Anatoomia ja füsioloogia põhialused Heaolu ja käitumine Karja hierarhia Ohutu lindude käsitlemine Lindude pidamisviisid Allapanu liigid ning seos lindudeheaoluga Keskkonnanõuded ja lindude heaolu reeglid seadlusaluselt lähtuvalt Lindude hooldamine Lindude hooldamise viisid ja vahendid. Jäätmekäitlus ja keskkonnanõuded Farmiseadmed
sh. praktiline töö	2 EKAP
iseseisev töö 90 tundi	Töötamine juhendamisel farmis
Õppemeetodid	Interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö, eneseanalüüs
Hindamine	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanne: Õpilane demonstreerib lindude turvalist käsitlemist, fikseerimist ja puhastamist
sh. hindamiskriteeriumid	Puuduvad
sh. kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid läveni tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd.

sh hindamismeetodid	Praktiline töö, demonstratsioon
Õppematerjalid	H. Tikk, V. Tikk, M. Piirsalu, J. Hämmal „Linnukasvatus I“ Tartu 2007 H. Tikk, V. Tikk, M. Piirsalu „Linnukasvatus II“ Tartu 2008 www.nouandeteenistus.ee www.pikk.ee

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
3	LINDUDE SÖÖTMINE	4	J.Prits, A. Lember, praktikajuhendajad
Nõuded mooduli alustamiseks	Läbitud moodul lindude hooldamine		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane sööda ja joodab linnud vastavalt spetsialiseerumisele.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. jälgib visuaalselt lindude söömust, järelejäänud sööda kogust	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • jälgib lindude söömust, selgitab lindude seedeprotsesse, toitainete vajadusi ja loendab toitefaktoreid, hindab visuaalselt lindude toitumust ning järelejäänud sööda koguseid • täidab tööülesandeid vastutustundlikult, suheldes kaastöötajatega informatsiooni vahetades, kannab hoolt heakorra ja puhtuse eest • vastutab tööülesannete täitmise eest 		
2. ladustab söödad, puhastab hoiuruumid, hindab söötade ja vee kvaliteeti organoleptiliselt; eemaldab riknenud sööda ja vee	<ul style="list-style-type: none"> • ladustab ja hoiustab söödad, puhastab hoiuruumid 		
3. puhastab ning vajadusel desinfitseerib söötmisala ja -vahendid, järgides juhiseid, hügieeninõudeid, pesu- ja desinfitseerimisvahendite kasutusjuhendeid	<ul style="list-style-type: none"> • hindab visuaalselt ja organoleptiliselt söötade ja vee kvaliteeti, eemaldab riknenud sööda ja vee, korraldab oma tegevust vastavalt olukorrale 		
4. valmistab ette sööda vastavalt	<ul style="list-style-type: none"> • sööda ja joodab linde, eristab enamlevinud söötade ja söödakultuuride liike, selgitab nende omadusi ja 		

etteantud juhendile ja ratsioonile, söödab ja joodab linde vastavalt ettevõtte töökorraldusele, arvestades looma- või linnuliiki ja kasutades muuhulgas eelseadistatud söötmissautomaatikat	<p>kasutamist, puhastab söötmissala ja- vahendeid</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab arvutit söötmissautomaatikaga töötades
5. kontrollib söötmiss- ja jootmissesadmete töökorras olekut ja vee olemasolu, rikete korral teavitab vastutavat isikut, järgib kasutusjuhendeid ja ohutustehnikat, hooldab vastavalt juhistele	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab eelseadistatud söötmissautomaatikat, selgitab söötmiss- ja jootmissesadmete tööpõhimõtteid, kontrollib seadmete puhtust ja töökorrasolekut
Teemad, alateemad	<p>Söötmissõpetuse alused. Lindude seedeelundkond Söödad ja söötmine Söötade organoleptiline hindamine Vee kvaliteedi hindamine Söödaratsiooni põhialused Söötade tundmine Söötade ja vee kvaliteedi hindamine Lindude toitumuse hindamine</p>
sh. praktiline töö	2 EKAP
isesesev töö 64 tundi	Hindab lindude toitumust etteantud juhise järgi Töötab juhendamisel farmis
Õppemeetodid	Interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö, arutelu
Hindamine	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanded: 1. Söötade tundmine ja organoleptiline hindamine 2. Lindude toitumuse hindamine
sh. hindamiskriteeriumid	Puuduvad
sh. kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitmeeristav.

	Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd.
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, demonstratsioon
Õppematerjalid	H. Tikk, V. Tikk, M. Piirsalu, J. Hämmal „Linnukasvatus I“ Tartu 2007 H. Tikk, V. Tikk, M. Piirsalu „Linnukasvatus II“ Tartu 2008 www.nouandeteenistus.ee www.pikk.ee

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
4	LINDUDE TERVISHOID	2	D. Põdersoo
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane jälgib lindude tervislikku seisundit		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. hindab visuaalselt lindude tervislikku seisundit, teavitab kõrvalekalletest, vajadusel eraldab looma ning osutab esmast abi vastavalt juhistele ja abistab loomaarsti	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> hindab visuaalselt lindude üldist tervislikku seisundit, kirjeldab lindude anatoomilisi iseärasusi ja füsioloogilisi näitajaid, täidab tööülesandeid vastutustundlikult, suheldes kaastöötajatega informatsiooni vahetades, kannab hoolt heakorra ja puhtuse eest 		
2. ravib ja hooldab haiget lindu vastavalt loomaarsti juhistele, teeb linnu hädatapmise vastavalt juhisele	<ul style="list-style-type: none"> tuvastab linnu haigusliku seisundi, tuvastab haige linnu, kirjeldab haigustunnuseid, teavitab loomaarsti haigest linnust ravib haiget lindu, eraldab haige linnu, osutab esmaabi, ravib vastavalt loomaarsti juhistele, tagab linnule sobiva keskkonna ja heaolu , jälgib ohutusnõudeid täiendab ennast tööalaselt, omandab uusi töövõtteid 		
3. linnu surma korral teavitab vastutavat isikut, osaleb korjaste transportimisel	<ul style="list-style-type: none"> teavitab surnud linnust vastutavat isikut, selgitab korjaste hoiustamist ja edasise käitlemise nõudeid 		

ja hoiustamisel, arvestades seadusest tulenevaid nõudeid ning vastutava isiku juhiseid	
Teemad, alateemad	Lindude tervishoiu põhialused Seadustest tulenevad veterinaarnõuded. Lindude esmaabi ja ohutu käsitlemine Tööohutusnõuded
sh. praktiline töö	1 EKAP
iseseisev töö 12 tundi	Töötab juhendamisel farmis
Õppemeetodid	interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö, eneseanalüüs
Hindamine	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanne: Linnu fikseerimine ja terviseparameetrite hindamine
sh. hindekriteeriumid	Puuduvad
sh. kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitmeeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd.
sh. hindamismeetodid	Praktiline töö, demonstratsioon
Õppematerjalid	H. Tikk, V. Tikk, M. Piirsalu, J. Hämmal „Linnukasvatus I“ Tartu 2007 H. Tikk, V. Tikk, M. Piirsalu „Linnukasvatus II“ Tartu 2008 www.nouandeteenistus.ee www.pikk.ee

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
5	LINDUDE TAASTOOTMINE	3	J.Prits, praktikajuhendajad
Nõuded mooduli alustamiseks	Läbitud moodul lindudehooldamine ja söötmine		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab teadmised lindude sigimisorganite ehitusest ja talitlusest, tiinestusviisidest, haudemunadest, jõudluskontrollist ja tibude üleskasvatuse režiimidest		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid
Õpilane: 1. seemendab linnud kunstlikult vastavat juhistele	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • seemendab linnud kunstlikult vastavalt juhistele, kirjeldab sigimisfüsioloogiat ja selgitab sugulindude valikut
2. valib ja kogub haudemunad vastavalt kvaliteedile ning valmistab haudemunad hautamiseks ette; paigutab embrüod koorumiskappi vastavalt juhistele	<ul style="list-style-type: none"> • kogub ja valib haudemunad vastavalt kvaliteedile, valmistades haudemunad ette hautamiseks, selgitab haudemunade kvaliteedi vajalikkust
3. jälgib haudemunade kunstlikul hautamisel haude- ja koorumiskapi tööd ja vajadusel likvideerib kõrvalekalded vastavalt juhistele	<ul style="list-style-type: none"> • jälgib haude- ja koorumiskapi tööd, kirjeldab põllumajanduslindude hautamisrežiimi • paigutab embrüod koorumiskappi, selgitab koorumiskapi töörežiimi
4. kontrollib koorunud tibusid, korjab tibud koorumiskastidest, eraldab haudepraagi ning valmistab tibud ette transpordiks vastavalt juhistele	<ul style="list-style-type: none"> • kontrollib koorunud tibusid, korjab tibud koorumiskastist, eraldab haudepraagi utiliseerimiseks, valmistab tibud ette transpordiks
5. teeb munemise jõudluskontrolli vastavalt juhistele	<ul style="list-style-type: none"> • teostab munemise jõudluskontrolli, dokumenteerib jõudluskontrolli üksiknäite
6. jälgib tibude ja noorte sugulindude kasvamist, järgides lindude üleskasvatuse režiime	<ul style="list-style-type: none"> • jälgib tibude ja noorte sugulindude kasvamist, järgides lindude üleskasvatuse režiimi • järgib hügieeni, peseb ja desinfitseerib haudejaamas kasutatava inventari vastavalt juhendile ning töösisekorraeskirjadele • täidab tööülesandeid vastutustundlikult, suheldes kaastöötajatega informatsiooni vahetades, kannab hoolt heakorra ja puhtuse eest
Teemad, alateemad	Lindude bioloogia, füsioloogia ja taastootmise alused Lindude aretuse alused Lindude liigid ja tõud Haudurid ja nende režiimid Lindude pidamistingimused (allapanu, boksi suurus jne) Tõuaretuse algdokumentatsiooni täitmise põhimõtted; Tööohutusnõuded

sh. praktiline töö	1 EKAP
iseseisev töö 38 tundi	Töötab juhendamisel farmis
Õppemeetodid	interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö, eneseanalüüs
Hindamine	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanded: 1. Kirjeldab haudemunade kogumise meetodeid ja haudumiseks ettevalmistust 2. Kirjeldab tibude koorumisprotsessi ja lindude üleskasvatuse režiime
sh hindamiskriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd ja sooritatud praktika
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, demonstratsioon
Õppematerjalid	H. Tikk, V. Tikk, M. Piirsalu, J. Hämmal „Linnukasvatus I“ Tartu 2007 H. Tikk, V. Tikk, M. Piirsalu „Linnukasvatus II“ Tartu 2008 www.nouandeteenistus.ee www.pikk.ee

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
6	LINNUSAADUSTE TOOTMINE	2	J.Prits, M.Teeäär, praktikajuhendajad
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane kogub, sorteerib, pakib ja ladustab munad ning kogub ja töötleb linnusuled vastavalt ettevõtte töökorraldusele.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. valmistab linnud ja lindla ette realiseerimisele saatmiseks vastavalt juhiste le	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> valmistab linnud ja lindla ette realiseerimisele saatmiseks, kirjeldab lindude ettevalmistamise protsessi, järgib juhiseid 		
2. kogub, sorteerib mune kvaliteediklassidesse vastavalt	<ul style="list-style-type: none"> kogub mune, sorteerib kvaliteediklassidesse, vajadusel puhastab ning märgistab, pakendab ja ladustab 		

nõuetele, vajadusel puhastab ning märgistab, pakendab ja ladustab	
3. puhastab, peseb, kuivatab, sorteerib ja pakendab linnusuled vastavalt nõuetele	<ul style="list-style-type: none"> töötleb linnusuled, puhastab, peseb, kuivatab, sorteerib ja pakendab, järgib keskkonnanõudeid täidab tööülesandeid vastutustundlikult, suheldes kaastöötajatega informatsiooni vahetades, kannab hoolt heakorra ja puhtuse eest
Teemad, alateemad	Hukkamine Nõuded hukkamisele Linnu realiseerimise aeg ja nõuded Enamlevinud linnusaadused Munad, suled
sh. praktiline töö	1 EKAP
iseseisev töö 12 tundi	Töötamine juhendamisel farmis
Õppemeetodid	Interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö
Hindamine ja hindamismeetodid	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanded: 1. Kirjeldab enamlevinud linnusaadusi ja nõudeid neile 2. Kirjeldab nõudeid linnusaaduste transportimisel
sh. hindekriteeriumid	Puuduvad
sh. kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitmeeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd ja sooritatud praktika
sh. hindamismeetodid	Praktiline töö, demonstratsioon
Õppematerjalid	H. Tikk, V. Tikk, M. Piirsalu, J. Hämmal „Linnukasvatus I“ Tartu 2007 H. Tikk, V. Tikk, M. Piirsalu „Linnukasvatus II“ Tartu 2008 www.nouandeteenistus.ee www.pikk.ee

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
------------	-----------------	---------------------	----------

	PRAKTIKA	30	J.Prits, ettevõtte praktikajuhendajad
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane saab ettevõttes kogemusi, omandab oskusi ja vilumusi iseseisvaks tööks põllumajandussektoris.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. planeerib praktikajuhendi alusel isiklikke praktika eesmärke	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • selgitab praktika olemust, praktikaks vajaminevate dokumentide esitamise nõudeid ning praktika protseduuri • hindab praktikale seatud eesmärke ning koostab juhendi alusel isiklikud eesmärgid 		
2. töötab juhendamisel põllumajandusettevõttes linnukasvatuse valdkonnas, järgides ettevõtte töökorraldust, tööohutusnõudeid ja lindude heaolu	<ul style="list-style-type: none"> • puhastab lindude liikumise- ja puhkeala, vastavalt vajadusele vahetab allapanu kasutades selleks farmiseadmeid, -tarvikuid ja -tehnikat • puhastab linde, hooldab jässemeid pidades kinni nii linnu kui enda turvalisusnõuetest • grupeerib või paigutab linnud ümber, lähtudes nende tootmisperiodist ja juhistest • söödab linde vastavalt juhiste, kasutades selleks farmiseadmeid või -tehnikat • hindab organoleptiliselt söötade ja vee kvaliteeti, eemaldab riknenud sööda ja vee • jälgib igapäevaselt lindude tervislikku seisundit, eraldab vajadusel probleemse linnu ja annab esmaabi ning teavitab loomaarsti • järgib oma töös head põllumajandustava • töötab iseseisvalt või meeskonnas, hoiab korras oma töökoha, tuleb toime kriisiolukordades 		
3. koostab juhendi järgi praktika aruande, hinnates oma tegevusi ja praktika eesmärkide saavutamist	<ul style="list-style-type: none"> • koostab juhendi alusel arvutis keeleliselt ja vormiliselt korrektse praktika aruande ja esitleb seda 		
Teemad, alateemad	Praktikadokumentatsioon Dokumentatsiooni täitmine		
iseseisev töö 20 tundi	Praktikadokumentatsioon. Praktikapäevik-aruande koostamine ja esitamine		
Õppemeetodid	interaktiivne loeng, praktiline töö, iseseisev töö, praktiline dokumentatsiooni täitmine, seminar		
Hindamine	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Hindamisülesanne: 1. Ettevõtte hinnang		

	2. Praktikapäevik aruande koostamine 3. Praktikaseminar
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, seminar
Õppematerjalid	Praktikadokumentatsioon www.jkhk.ee

VALIKAINED

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
1	MAHELINNUKASVATUS	3	J.Prits, praktikajuhendajad
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab teadmised mahepõllumajanduslikust linnukasvatusest, lindude pidamise, söötmise, tervishoiu ning toodangu töötlemise ja turustamise nõuetest mahepõllumajanduse põhimõtetest, õigusaktidest lähtuvalt.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. selgitab mahepõllumajanduse põhimõtteid vastavalt nõuetele	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • leiab mahetootmise nõuded ja õigusaktid Põllumajandusministeeriumi, Põllumajandusameti ning Veterinaar- ja Toiduameti veebilehtedel; • selgitab mahetootmise põhimõtteid ja toob välja erinevusi tavatootmisest. 		
2. kirjeldab mahelindude pidamisnõudeid ja keskkonnasäästlikku sõnnikumajandust vastavalt nõuetele	<ul style="list-style-type: none"> • võrdleb mahelindude pidamistingimusi tavatootmisega ja toob välja erinevusi lindude heaolust lähtuvalt; • nimetab ja selgitab mahetootmisel enamsobivaid linde; • analüüsib lindude heaolu ja tervist ühe mahetalu andmete põhjal; • selgitab sõnniku säilitamist ja kasutamist lähtuvalt keskkonda säästvatest nõuetest. 		
3. arvestab juhendi abil lindude söödavajaduse ja koostab juhendamisel söödaratsiooni	<ul style="list-style-type: none"> • eristab ja hindab organoleptiliselt mahelindude söötasid; • arvestab juhendamisel abil vajaminevate söötade kogused; 		

	<ul style="list-style-type: none"> • koostab juhendi abil söödaratsioone erinevatele linnurühmadele; • hindab lindude toitumust etteantud juhendi abil.
4. selgitab mahelinnu liha töötlemise ja munade ning sulgede turustamise nõudeid	<ul style="list-style-type: none"> • selgitab mahelinnutoodete töötlemise ja turustamise nõudeid; • eristab märgistuse alusel mahetoodangut tavapõllumajandustoodangust.
Teemad, alateemad	<p>Mahepõllumajandusseadus ja õigusaktid</p> <p>Mahelindude pidamine Mahetootmisse enamsobivad linnud Nõuded mahelindude pidamisel lähtuvalt lindude heaolust ja keskkonnasäästlikkusest</p> <p>Mahelindude söötmine Mahelindude söödad ja nende hindamine, söödavajaduse arvestus</p> <p>Mahelindude tervishoid Sagedasemad terviseprobleemid, nende ennetamine ja ravi</p> <p>Mahetoodangu töötlemine ja turustamine Mahetoodete märgistus</p>
iseseisev töö 38 tundi	Töötamine juhendamisel farmis Mahelinnukasvatusega seonduva materjali läbitöötamine ja analüüs
Õppemeetodid	Interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö
Hindamine ja hindamismeetodid	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumite ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanded: 1. Koostab söödaratsiooni mahetalu lindudele etteantud juhendi alusel 2. Planeerib etteantud juhiste alusel sõnniku hoiustamise ja kasutamise
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd
sh hindamismeetodid	Interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö, eneseanalüüs
Õppematerjalid	H. Tikk, V. Tikk, M. Piirsalu, J. Hämmal „Linnukasvatus I“ Tartu 2007 H. Tikk, V. Tikk, M. Piirsalu „Linnukasvatus II“ Tartu 2008 Põllumajandusministeerium „Mahepõllumajanduslik linnukasvatus“ www.maheklubi.ee/upload/Editor/Trykised/mahe_linnukasvatus.pdf

Sõnniku keskkonda säästev hoidmine ja käitlemine, PM, KM, AS Maves 2005
www.nouandeteenistus.ee

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
2	TAPMISE KOOLITUS	3	J. Prits
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane viib läbi loomade ja lindude tapaprotseduurid vastavalt nõuetele		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. orienteerub loomakaitsealas seadusandluses ja rakendab seda tapmisel	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • orienteerub loomakaitsealases seadusandluses ja selle rakendamises tapamajas; • tunneb tapaloomade ja lindude anatoomiat, füsioloogiat ning käitumist. 		
2. mõistab loomade ja lindude tapaeelset käitumist ning selle mõju ning koostab nende algtöötlemise tehnoloogilise skeemi vastavalt juhistele	<ul style="list-style-type: none"> • mõistab loomade ja lindude tapaeelse käitlemise mõju liha kvaliteedile, kirjeldab tapaloomade ja -lindude stressi, kannatusi, teadvuselolekut ja tundlikkust; • kirjeldab nõudeid loomade ja lindude kohtlemisel tapamajas, nende fikseerimist, uimastamist; • kirjeldabloomade ja lindude algtöötlemise etappe; • koostab algtöötlemise tehnoloogilise skeemi. 		
Teemad, alateemad	Tapaloomade ja lindude anatoomia, füsioloogia Mõju liha kvaliteedile Fikseerimine Uimastamine, viisid ja vahendid Veretustamine, viisid ja vahendid Loomade ja lindude hukkamine Tööohutus loomade ja lindude käitlemisel Praktilised tööd: 1-2 õpiväljundite kohta		
sh. praktiline töö	1 EKAP		
isesesev töö 48 tundi	Osalemine tapmisprotseduuril		
Õppemeetodid	Interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö		

Hindamine ja hindamismeetodid	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanne: Praktiline töö - osalemine tapmisprotseduuril
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd ja sooritatud praktika
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, demonstratsioon
Õppematerjalid	Nõukogu Määrusest (EÜ) nr 1099/2009, 24. september 2009 Õpetaja poolt koostatud konspekt http://kyylikud.weebly.com/ Soidla, R., Anton, D., Lepasalu, L., Veri, K. Tapaloomade vedu ja algtöötlemine. 2009. Tartu

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
3	SÖÖDATOOTMINE	3	M. Kõbu, A.Kalmus, praktikajuhendajad
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab teadmised sööda tootmisest ja seda mõjutavatest teguritest Eestis.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. arvestab rohumaaade vajaduse sööda tootmiseks ning rajab ja uuendab rohumaid vastavalt arvestusele	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • eristab heintaimi ja nende seemneid ning tunneb nende omadusi ja kasutusvõimalusi; • tunneb rohumaaade tüüpe, arvestab rohumaaade vajaduse sööda tootmiseks; • tunneb rohumaaade pealtparandamise võtteid; • valmistab maa ja seemned külviks ette lähtudes kasutatavast tehnoloogiast/kultuurist ja etteantud juhistest; • seadistab vastavalt juhistele kasutatava tehnika; külvab heinaseemneseugu vastavalt juhistele. 		
2. hooldab ja kasutab rohumaid ning varub rohusööda vastavalt juhistele	<ul style="list-style-type: none"> • hooldab niidud ja karjamaad arvestades kasvavaid kultuure; • tunneb söödavarumise tehnoloogiaid; • varub rohusööda ning hindab selle kvaliteeti. 		
Teemad, alateemad	Heintaimed		

	<p>Kõrrelised ja liblikõielised heintaimed, liikide iseärasused ja kasvunõuded</p> <p>Rohumaad</p> <p>Kliimatiliste tingimuste sobivus rohumaa viljeluseks; muldades sobivus rohumaa viljeluseks</p> <p>Taimedekasvu, arengujasaagikujunemise mõjurid.</p> <p>Rohumaadetüübide kasutusvõimalused; kultuurniidud ja kultuurkarjamaad, nende hooldamine, kasutamine, rohumaa erajamine uuskülvi ja japealtparandamine</p> <p>Söödatootmine</p> <p>Sileerimine – mikroorganismid silo käärimisel, heintaimedesileeruvus, silo kindlustuslisandid, säilitamine</p> <p>Heinategemine</p> <p>Rohusöötade kvaliteet</p> <p>Praktilised tööd: 1-2 õpiväljundite kohta</p>
iseseisev töö 46 tundi	<p>Õppematerjali leidmine, kogumine ja läbitöötamine arvutis</p> <p>Masinate tööjuhendite läbitöötamine</p>
Õppemeetodid	interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö
Hindamine	<p>Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel.</p> <p>Hindamisülesanded:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Enamlevinud kõrreliste ja liblikõieliste heintaimede ning nende seemnete tundmine 2. Söödatootmiseks kasutatava tehnika seadistamine ja hooldamine juhise alusel
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	<p>Mooduli kokkuvõttev hinne on mitmeeristav.</p> <p>Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd</p>
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, demonstratsioon, intervjuu
Õppematerjalid	<p>A. Olt „Silo keemiline koostis ja toiteväärtus“ Tartu 2013</p> <p>A. Bender „Eritüübiliste rohumaa rajamine ja kasutamine, I ja II osa.“ Jõgeva, 2006, 756 lk</p> <p>H. Older, „Piimakarjapidaja ja konsulendi käsiraamat.“ Saku, 1997, 231 lk</p>

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
4	T-KATEGOORIA MOOTORSÕIDUKIJUHT	3	K. Kalmus
Nõuded mooduli alustamiseks	Vähemalt B- või C1- kategooria mootorsõiduki juhiluba		

Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab T- kategooria masinate juhtimiseks vajalikke liiklusalaseid teoreetilisi teadmisi ja praktilisi oskusi masinate ohutul käsitlemisel ning liiklemisel asulavälisel ning asula teedel, vastavalt Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi poolt kehtestatud nõuetele.
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid
Õpilane: 1. käsitleb T-kategooria masina põhi-, lisa- ja abiseadmeid nõuetekohaselt	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> käsitleb T-kategooria masina põhi-, lisa- ja abiseadmeid, tagab masina häireteta juhtimise liikluses, korraldab nõuetekohaselt oma tööd masinal; hindab masina tehnilist seisukorda lähtudes liikluse ning töö- ja keskkonnakaitse nõuetest; järgib masina tehnohooldusgraafiku õigeaegset täitmist.
2. juhib T- kategooria sõidukit iseseisvalt ja ohutult jälgides liiklust ja arvestades liiklusseaduse nõuetega	<ul style="list-style-type: none"> juhib T- kategooria sõidukit iseseisvalt, jälgib liiklust, näeb ette võimalikke ohte ning hoiab need ära. Liikleb ohutult erinevates tee- ja ilmaoludes teisi liiklejaid arvestavalt. Traktoriga teedel ja tänavatel liigeldes täidab liiklusseaduse nõudeid; tegutseb õigesti liiklusõnnetuse korral.
Teemad, alateemad	<p>Liiklusreeglid ja käitumine liikluses Liiklusreeglid, käitumine erinevates liiklus- ja ilmastikuoledes. Juhikohustused. Liiklusreeglite nõuded, liikluskorraldusvahendite tähendus. Sõidukiasukoht liikluses.</p> <p>Masinaehitus Masinajamasina mootorierinevate süsteemide, seadmeten ja mehhanismide töötamise põhimõtted.</p> <p>Masinakorras hoid, töökaitse ja ohutustehnika Masinate korras hoiu põhimõtted, tööõiguse ja tervishoiualused, tööohutuse ja keskkonnakaitse nõuded.</p> <p>Liiklusohutus Üldteadmised liiklusohutusega seonduvast.</p> <p>Liikluspühholoogia Üldteadmised liikluspühholoogiast, inimese pühholoogilised omadused, liiklusohutust mõjuvad tegurid ja isikuo madused.</p> <p>Liiklusalased lisanõuded ja eeskirjad Masinajuhtimise nõuete ja keskkonnasäästvad hoiakud.</p> <p>Praktilised tööd: 1-4 õpiväljundite kohta 5 tundi Masinakäsitlemine, harjutused õppeväljakul vastavalt traktori-, liikurmasinajamasinaringi juhiliiklusalastele kvalifikatsiooninõuetele lisa 4 alusel: - tervishoiu, tööohutuse - ja keskkonnakaitse nõuded enne masinakäivitamist; - masinajuhtimise, nendeotstarve, mootorihutukäivitamine;</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - ohutudjuhtimisvõtted; - masinaga manööverdamine erinevate käikude kasutamisel; - sõithaagise või greaadijuurde, haagise ohutuhakimine ning sõithaagise adme ga. <p>praktilinesõitliikluses, ohutusmaanteeljaasulas, vastavalt traktori-, liikurmasinajamasinrongi juhiliiklusalastele kvalifikatsiooninõuetele lisa 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sõitliiklusvoos (gabariidid, aeglanesõiduk, kiirus, teisteliiklejate gaarvestamine); - ristmike ületamine; - sõitühesuunalisel teel; - peatumine ja parkimine; - möödasõitjate gasipööre; - vähekaitsitud liiklejad, nende ohutuse tagamine. <p>Sõite rioludes</p> <ul style="list-style-type: none"> - sõitumus, vihma, lumesaju ajal; - koolisõidueksam.
sh iseseisev töö 46 tundi	Teadmiste täiendamine kooli poolt väljastatud temaatilise õpimapi läbitöötamise käigus
Õppemeetodid	Kontaktõpe. Loeng, vestlus, praktiline töö, arutelu ja analüüsimine.
Hindamine ja hindamismeetodid	<p>Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete alusel.</p> <p>Hindamisülesanded:</p> <p>1. Teoreetiliste teadmiste kontroll: oskuste, käitumise ja hoiakute tundmine vastavalt T-kategooria juhikvalifikatsiooninõuetele.</p> <p>Teadmiste test, mis koosneb 60 valikvastustega küsimusest. Testi positiivseks soorituseks on vaja vähemalt 55 õiget vastust</p> <p>2. Praktilise sõidu teostamine ja masina käsitlemine. Tulemust hinnatakse vaatluse teel, jälgides sealjuures kõiki liikluse, töö- ja keskkonnakaitsenõudeid</p>
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	<p>Mooduli kokkuvõtte hinne on mitteametlik.</p> <p>Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd</p>
sh hindamismeetodid	Teadmiste test, praktiline sõidu ülesanne T-kategooria masinaga, vestlus
Õppematerjalid	<p>E-õppematerjalid, „Tööohutusnõuded tõstukitega töötamisel“</p> <p>Konspekt „Traktorid, liikurmasinad ja eritöömehhanismid koostaja“ Aide Autokool</p> <p>Liiklusseadus, liiklustestid</p>

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
5	TÖÖOHUTUS, TURVALINE TÖÖKESKKOND JA ESMAABI	3	E. Laurson, H. Luhtmaa
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpilane rakendab töötervishoiu- ja tööohutuselaseid teadmisi ning korraldab ettevõttes töötervishoiu- ja tööohutuselaseid töid.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. selgitab töökeskkonnaga ja tööolmega seonduvaid ohte ja riske vastavalt juhistele	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • Teab ja selgitab töökeskkonnaga ja tööolmega seonduvaid ohte ja riske; • Selgitab tööõnnetuse ja kutsehaigestumise põhjuseid, nende ennetamise võimalusi ning täidab vastavasisulist dokumentatsiooni. 		
2. tunneb töötervishoiu ja tööohutuse korralduse nõudeid riigi ja ettevõtte tasandil vastavalt eeskirjadele	<ul style="list-style-type: none"> • Orienteerub tööseadusandluses, töökeskkonna süsteemis ning riikliku järelevalve tavades; • Tunneb töötervishoiu ja tööohutuse korraldamise nõudeid ettevõttes; • Kirjeldab sisekontrolli läbiviimist, töötervishoiu ja tööohutuse tegevuskava ning töötajate sisekontrolli kava koostamist. 		
3. koostab riskianalüüsi, hinnates riske ning nende ohjamise abinõusid vastavalt juhistele	<ul style="list-style-type: none"> • Koostab riskianalüüsi arvestades töökeskkonna ohutegureid (füüsilised, keemilised, bioloogilised, füsioloogilised) ning nende mõju tervisele; • Kirjeldab riskide hindamise meetodeid ning nende ohjamiseks kasutatavaid abinõusid (tule- ja elektriõhus ettevõttes, ergonoomika jm). 		
4. kirjeldab esmaabi olemust ja annab esmaabi	<ul style="list-style-type: none"> • Hindab kannatanu seisundit ja otsustab järgneva tegevuse; • Elustab kannatanu vastavalt situatsioonile; • Peatab verejooksu ja kutsub vajadusel kiirabi; • Selgitab haavade tekke põhjused ning seob haavad; • Iseloomustab traumasid ja luumurde ning nendega seonduvaid ohte. Fikseerib luumurru ja kutsub kiirabi; • Hindab füüsiliste ja keemiliste traumade ulatust ning raskusastet. Võimalusel annab esmaabi. 		
Teemad, alateemad	Töökeskkonna ohutus Töökeskkonna mõiste. Töökeskkonnas esinevad ohud. Töökeskkonna ohutegurid, nende mõju tervisele (füüsilised, keemilised, bioloogilised, füsioloogilised ja psühholoogilised ohutegurid).		

	<p>Tööohutus kalakasvanduses erinevates tööprotsessides ja masinate ning seadmete käsitsemisel. Ergonoomia. Tööolme Riskianalüüs. Riskianalüüsi mõiste. Riski hindamise meetodid. Riskide ohjamise abinõud. Töötervishoiu ja tööohutuse korralduse õiguslikud alused</p> <p>Töötervishoiu ja tööohutuse korraldus riigi tasandil (struktuur töökeskkonnasüsteemis, riiklik järelevalve) ja ettevõtte tasandil (tööandja ja töötaja kohustused ning õigused, töökeskkonnaspetsialist, töökeskkonnavolinik, töökeskkonnanõukogu). Koostöö. Sisekontroll. Töötervishoiu ja tööohutuse tegevuskava. Töötajate tervisekontroll. Õnnetusohu. Tööõnnetus ja kutsuhaigestumine. Tööandja ja töötaja vastutus</p> <p>Esmaabi</p> <p>Tegutsemine õnnetuskohal, elustamine, verejooksu peatamine, šokis kannatanu abistamine, esmaabi haavade, luumurdude, liigesevigastuste korral, sidumine esmaabi äkkhaigestumiste korral</p>
sh iseseisev töö 38 tundi	<p>Tutvub ohutus – ja kasutusjuhenditega</p> <p>Kontrollib esmaabikapi sisu säilivust ja olemasolu</p>
Õppemeetodid	Arutelu, rühmatöö, harjutused, õppevideo analüüs, juhtumianalüüs
Hindamine ja hindamismeetodid	<p>Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel.</p> <p>Hindamisülesanded</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Teadmiste kontroll õpiväljundi nr 1 teemade kohta 2. Lahendab meeskonnatööna situatsioonülesande 3. Koostab riskianalüüsi juhendi abil 4. Elustamine 5. Sidumine
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	<p>Mooduli kokkuvõttev hinne on mitmeeristav.</p> <p>Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh on täidetud iseseisvad tööd</p>
sh hindamismeetodid	suuline vestlus, teoreetiliste teadmiste kontroll, kirjalik töö, praktiline töö
Õppematerjalid	<p>Sotsiaalministeerium. Töökeskkonna käsiraamat http://www.ti.ee/ott/raraamat.pdf</p> <p>Töötervishoiu ja tööohutuse seadus. https://www.riigiteataja.ee/akt/106072012060</p> <p>Töölepingu seadus. https://www.riigiteataja.ee/akt/122122012030</p> <p>http://www.toolu.ee</p>